

trase de clovni – acei eroi minunați ai copilăriei, iubiți de toți, nerespectați de nimeni, cu lacrima întoarsă înăuntrul ființei, niciodată văzută, presimțită numai sub zâmbet.

Dacă, la începutul spectacolului, personajele masculine se aliniază la rampă într-un dans grotesc al morții – se duelează fără spadă, răsuflă greu, albul impecabil al cămășilor se umple cu pete de sânge – , la final, “eroii” acestei societăți corupte și vulgare coboară în sală, în atitudini ilare, lumea scenei fiind asimilată publicului și cu toții privind spre cuplul de îndrăgostiți care-și iau rămas bun cu o tristețe și o dezamăgire nemăsurate. Între aceste “coperte”, exact la jumătate, spectacolul e frânt de un alt moment memorabil – balul – , o coregrafie uluitoare, descriind în linii groase universul prea strâmt și meschin în care au fost constrânși, până la un punct, să trăiască *Julieta* și *Romeo*.

Teatrul „Tamási Áron” Sfântu Gheorghe – *Romeo și Julieta* de William Shakespeare. Regia: Bocsárdi László. Scenografia: Bartha József. Costume: Dobre–Kóthay Judit. Coregrafia: Liviu Matei. Muzica: Könczei Árpád. Distribuția: Nagy Alfréd, Péter Hilda, Pálffy Tibor, Szabó Tibor, Szabó Enikő, Mátray László, Debreczi Kálmán, Márton Lóránt, Nemes Levente, Fazakas Misi, Zeno Apostolache, Kerezsi Csongor, Ailene Florin, Sămean Adrian, Nagy József, Diószegi Attila, Váta Loránd, Albu Annamária, Nagy Kopezczy Kálmán, Szilágyi Ottó, Benő Kinga, Ferenczi Gyöngyi, Márton Lóránt, Szilágyi Zsolt.

Fotogramele disperării noastre

Deși creațiile lui Andriy Zholdak seamănă mult unele cu altele – cel puțin acelea văzute pe parcursul câtorva ediții ale Festivalului de la Sibiu – , fiecare în parte naște în noi sentimente bizare, contradictorii. Îl acceptăm și îl negăm pe artist; suntem seduși și suntem frustrați de spectacolele sale (seduși de frumusețea și claritatea fotografiilor ce iau locul scenelor clasice; frustrați, pentru că “distruge” cu dezinvoltură piese de referință). Producțiile lui Zholdak sunt marcate de puternica personalitate a regizorului. Oricât de previzibile, au întotdeauna și ceva surprinzător; un amestec teribil de inefabil și derizoriu, de poezie și grotesc. Imagini terifiante și imagini sublime se înlănțuie în povești scurte cu enorm de multe semnificații. Lucru iritant, în definitiv, pentru că, petrecându-se totul în viteză, nu apuci să distilezi, să reții decât o mică parte din propunerile sale.

O lună la țară – (zice-se) după Turgheniev – este numai o alăturare de flash-uri ce se derulează fulgerător. Abia de putem reține un superb picior de femeie, o căciulă (aristocratică) de blană, strălucirea de oțel a unei lame de cuțit înfipte în pământ, aripa unei păsări, împăiată parcă direct în zbor, pocnetul unui revolver, lătratul unor câini, un căluț de lemn, răs de copil, apoi de femeie, dar acesta din urmă sfârșește cel mai adesea în țipăt, o fereastră și un abia deslușit chip tânăr, frânturi de replici pe care le acoperă vuietul mării. “*Te iubesc, te iubesc, te iubesc!*” – strigă ea în zadar, stând în genunchi în fața iubitului, când glasul îi este acoperit de valuri și nu ajunge nicăieri. Alt “*te iubesc, te iubesc, te iubesc...*”, acoperit de sunetul strident și continuu al unui telefon. O masă împodobită, ploaie de vară, praznic, apoi, pe aceeași masă, sub picurii grei – două trupuri înlănțuite a disperare, bătrâni jucându-se grotesc cu căluțul de lemn, copii purtându-se ca niște bătrâni, bătrâni ițindu-se de colo până colo refuzându-și parcă viața, bătrâni cu atitudini ce provoacă ilaritate sau milă, bătrâni cu pielea fleșcăită indecent...

Finalul – un ospăț-parastas în jurul unei mese-sicriu – preludiu sinistru al destinului fiecăruia dintre noi.

Niciodată Zholdak nu se rezumă la o singură poveste. Este, probabil, atât de avid și atât de saturat de viață, încât dorește a-i dizolva întregul mister dintr-o singură încercare. Reprezentațiile sale sunt parcă făcute pentru a fi sau îngurgitate cu un apetit pantagruelic, sau respinse aproape cu silă. Regizorul nu pare să se supere dacă alegi a doua variantă și, adesea, ne dă cu tifla, ca atunci când, în timpul spectacolului cu **O lună la țară**, un “civil” așezat lângă o măsuță, la arlechin, ne anunță la microfon: “Stingeți lumina pe scenă. Aprindeți lumina în sală. Pauză!”. Poți rămâne perplex. Apoi, n-ai decât să hotărăști dacă rămâi sau părăsești definitiv sala. Dar ceva tot te reține. Și nicidecum speranța că în partea a doua sau a treia o să se întâmple altceva, ci pentru că te obsedează tocmai jocul acesta chinuitor de repetitiv al imaginilor care, până la urmă, nasc o poveste, două, o sută... În definitiv, tot una singură, a vieții fiecăruia, mai mult sau mai puțin împodobită, mai mult sau mai puțin utilă. Este, de fapt, un spectacol despre comunicare, despre alienare, despre disperare și moarte.

Teatrul Academic „T. Șevcenko” (Ucraina) – O lună la țară după Turgheniev. Scenariul și regia: Andriy Zholdak. Scenografia: Tatiana Dimova și Olena Lisnicia. Muzica: Andriy Zholdak, Ghenadie Florov, Tatiana Dimova, Konstantin Mișukov. Coregrafia: Andriy Zholdak. Cu: Iuri Golovin, Victoria Spesivțeva, Oksana Sofia, Konstantin Birdin, Vera Klimkovețka, Ganna Plokotniuk, Tamara Zubova, Olena Timofienko, Vasili Gabjuk, Oleksi Kolomițev, Eduard Bezrodnii, Mikola Mok, Evgheni Pllaksin, Maksim Botim ș.a.

